

Národná podnikateľská cena za životné prostredie v SR 2021

O súťaži

V Európskej únii prebieha už od roku 1987 súťaž o *Európsku podnikateľskú cenu za životné prostredie* (*European Business Awards for the Environment - EBAE*). Je príležitosťou pre celospoločenské uznanie tých podnikateľských subjektov, ktoré v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja svojimi politikami, praktikami a procesmi prispievajú k ekonomickému a sociálnemu rozvoju za súčasného znižovania negatívnych vplyvov na životné prostredie. Súťaž pre Európsku komisiu organizuje každé dva roky Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie (DG Environment). Podmienkou zapojenia subjektov z jednotlivých členských štátov do tejto súťaže je získanie popredného umiestnenia v národnej súťaži.

Z iniciatívy ASPEK – Asociácie priemyselnej ekológie na Slovensku sa po prvýkrát v roku 2007 uskutočnila súťaž o *Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR (NPC)*. Národná súťaž umožnila slovenským subjektom zapojiť sa do medzinárodnej súťaže EBAE a ich pozitívnu propagáciu v európskom priestore.

Cieľom súťaže je podpora aktivít podnikateľských subjektov, ktoré si uvedomujú svoju zodpovednosť voči súčasným, ale aj budúcim generáciám a svojimi činmi výrazne prispievajú k znižovaniu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Súťaž má podporiť záujem o aktivity, zamerané na udržateľný rozvoj a propagáciu subjektov, ktorých správanie predstavuje výrazný progres a prínos pre hospodársky a spoločenský rozvoj bez ujmy na životnom prostredí a prírodných zdrojoch.

Už 8. ročník Národnej podnikateľskej ceny za životné prostredie v SR 2021 vyhlasuje ASPEK – Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR. ASPEK je administrátorom súťaže a zároveň zabezpečuje funkciu národného koordinátora vo vzťahu k európskej súťaži. Národná súťaž má rovnaké kategórie a kritériá ako súťaž o európske podnikateľské ceny za životné prostredie, s ktorou je kompatibilná. Účastníci národnej súťaže, umiestnení na popredných miestach, budú mať možnosť uchádzať sa o postup do európskej súťaže.

Účastníci súťaže

Súťaže sa môže zúčastniť právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, registrovaná v SR, ktorá počas posledných 2 rokov (2019 - 2020) dosiahla významné výsledky vo svojej činnosti v niektorej (alebo niektorých) z určených kategórií. Predpokladá sa, že pôjde prevažne o spoločnosti s orientáciou na výrobu a služby, nevylučuje sa však aj účasť iných subjektov, ak spĺňajú stanovené požiadavky.

Kategórie

A. MANAŽÉRSTVO

Subjekty s jasnými strategickými víziami, politikami a systémami manažérstva, ktoré sú preukázateľne funkčné, prispievajú k udržateľnosti a prinášajú vynikajúce výsledky.

Environmentálne, hospodárske a spoločenské aspekty trvalej udržateľnosti musia byť jasne integrované do všetkých politík subjektu a jeho praktickej činnosti. Musia byť stanovené jasné ciele, zamerané na zníženie negatívnych vplyvov činností na životné prostredie, vrátane cieľov a ukazovateľov správania sa v oblasti monitorovania a reportingu. Subjekt musí mať zavedený mechanizmus na riešenie širších problémov spoločenskej zodpovednosti, ako sú zapájanie miestnych spoločenstiev, práva zamestnancov a vplyvy na dodávateľský reťazec.

Systémy manažérstva sa musia riadiť zásadou rešpektovania opodstatnených požiadaviek všetkých dotknutých, so zjavným pravidelným a systematickým dialógom v kľúčových bodoch tohto procesu. Subjekt musí mať zavedený systém manažérstva podľa uznávaných noriem (EMAS, ISO 14 001). Vo všetkých týchto ohľadoch musí subjekt preukázať, že je v uvedenom smere v popredí a je príkladom, ktorý inšpiruje ostatných, aby ho nasledovali.

B. PRODUKT A SLUŽBY

Subjekty, prinášajúce novo-vyvinutý výrobok, alebo službu, ktoré poskytujú lepšie plnenie potrieb užívateľa, s ohľadom na zníženie využívania, alebo poškodzovania prírodných zdrojov, prispievajú tak k napĺňaniu princípov trvalo udržateľného rozvoja.

Výrobkom alebo službou môže byť nový, alebo modifikovaný návrh, alebo inovatívne uplatnenie už existujúceho produktu spôsobom, ktorý podporuje udržateľnejšie modely výroby a spotreby. Výrobok, alebo služba musia spĺňať potreby spotrebiteľov a zlepšovať kvalitu života za súčasnej minimalizácie využívania prírodných zdrojov, používania toxických materiálov, ako aj produkcie emisií, odpadov a znečisťujúcich látok počas životného cyklu. Výrobok, alebo služba musia byť ekonomicky prijateľné a ich výroba a spotreba má prispievať k spravodlivému sociálnemu pokroku. Produkty, prihlasované do tejto kategórie majú predstavovať špičku vývoja udržateľných výrobkov a služieb a mali by sa stať príkladom a inšpiráciou pre iných. Tam, kde je to možné, by mala byť prihlasovanému produktu už udelená environmentálna značka.

C. PROCES

Subjekty, uplatňujúce nové výrobné technológie s pozitívnym príspevkom k environmentálnym aspektom udržateľnosti, zvyšujúce efektivitu zdrojov a znižujúce negatívne vplyvy na životné prostredie.

Nový výrobný proces môže zahŕňať celkom novú technológiu, alebo techniku, alebo inovatívne uplatnenie už existujúcej. V každom prípade má byť pozitívnym príspevkom k environmentálnym aspektom udržateľnosti a zároveň má byť pozitívnym príspevkom k ekonomickým aj sociálnym dopadom. Od nového procesu sa očakáva, že zvýši efektivitu využívania zdrojov a zníži negatívne vplyvy na životné prostredie počas celého životného cyklu úsporou materiálu a energie, preorientovaním z neobnoviteľných na obnoviteľné zdroje, vyhýbaním sa používaniu nebezpečných látok a znížením produkcie emisií a odpadov.

Prihlášky do tejto kategórie musia predstavovať významný pokrok v tom, čo sa považuje za „najlepšiu dostupnú technológiu alebo techniku“ podľa súčasného rámca predpisov EÚ.

D. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Subjekty, ktoré uskutočňujú medzinárodnú obchodnú spoluprácu, na ktorej sa podieľa aspoň jeden súkromný subjekt z EÚ a ďalší(e) subjekt(y) zo súkromného, verejného, mimovládneho alebo akademického sektora v rozvojovej krajine alebo v krajine s ekonomikou v procese transformácie.

Spolupráca musí byť obchodným vzťahom, založeným na princípoch rovnosti, transparentnosti a vzájomnej výhodnosti, ktorý významne prispieva k jednému alebo viacerým prvkom udržateľného rozvoja (ochrana životného prostredia, hospodársky rozvoj, finančná spravodlivosť a spoločenský rozvoj) tým, že zabezpečuje prevod alebo zdieľanie vedomostí, technológií alebo systémov riadenia.

Obchodná spolupráca by mala byť efektívne plánovaná a adekvátne podporovaná zdrojmi, aby boli dosiahnuté stanovené ciele. Tie by mohli zahŕňať:

- prenos, alebo zdieľanie vedomostí, technológií alebo systémov riadenia
- ochranu životného prostredia alebo jej posilnenie
- zlepšenie produktov alebo dodávaných služieb
- rozvoj obcí, s výnimkou charitatívnych projektov
- zlepšenie pracovných podmienok

E. PODNIKANIE A BIODIVERZITA

V tejto kategórii sa oceňuje úspešný podnikateľský model, systém riadenia, výrobok alebo služba či medzinárodná spolupráca, ktoré znamenajú významný príspevok k podpore prírodných ekosystémov a udržaniu biodiverzity.

Environmentálne prínosy projektu by mohli byť z oblasti:

- využitie územia
- ochrana druhov
- ochrana vodných zdrojov
- ochrana pôdy
- využitie prírodných zdrojov
- environmentálne manažérske systémy

Prihlášky

Prihlasuje sa priamo subjekt, ktorý má záujem sa súťaže zúčastniť. Administrátor súťaže môže vyzvať vybraný subjekt na podanie prihlášky na základe návrhu tretej osoby, prípadne z vlastnej iniciatívy.

Subjekty, prihlasujúce sa do súťaže, zašlú administrátorovi prihlášku vrátane súťažného formulára, špecifického pre každú kategóriu. Tlačivá budú dostupné na web stránke administrátora.

Formálne posúdenie oprávnenosti vstupu do súťaže vykoná administrátor.

Dokumenty, súvisiace s prihláškou do súťaže budú akceptované za nasledujúcich podmienok:

1. Jeden exemplár prihlášky – originál s podpisom štatutárneho zástupcu a pečiatkou prihlasovateľa, musí byť odoslaný najneskôr v deň uzávierky do 16. hod.
2. Súčasne v elektronickej podobe budú administrátorovi doručené všetky dokumenty (prihláška a súťažný formulár) vo formáte pdf. Súčasťou dokumentov môžu byť aj prílohy v potrebnom formáte. Doručené dokumenty musia byť označené, ku ktorej prihláške patria.

Uzávierka prihlášok: 15. septembra 2021

Hodnotenie

Zhodnotenie prihlásených projektov a ich výber na ocenenie v každej kategórii vykoná nezávislá hodnotiaca komisia, zložená z významných odborníkov v oblasti životného prostredia, vymenovaná administrátorom.

Komisia má právo niektoré ocenenie neudelieť, prípadne udeliť dve rovnocenné ocenenia alebo mimoriadne ocenenie.

Administrátor pozve zástupcov ocenených subjektov na vyhlásenie výsledkov súťaže najneskôr 10 dní pred jeho konaním.

Ocenenie

Vyhlásenie výsledkov sa plánuje na november/december 2021.

Ocenené subjekty budú mať možnosť prezentovať aktivity, ocenené v súťaži, na vybraných podujatiach ASPEK.

Účasť v európskej súťaži

Ocenené subjekty získajú právo uchádzať sa o nomináciu do európskej súťaže.

Vo vzťahu k európskej súťaži je úlohou národného koordinátora zabezpečiť výber a včasné predloženie vstupov Sekretariátu EBAE.

Potrebné náležitosti oznámi koordinátor vybraným subjektom.

Podrobnejšie informácie o vzťahu národnej súťaže a EBAE budú uvedené na web stránke ASPEK.

Administrátor si vyhradzuje právo v prípade potreby požiadať ocenené subjekty o dobrovoľný príspevok na úhradu nákladov súvisiacich s organizovaním súťaže a s financovaním vyhlásenia jej výsledkov.

Partner podujatia

